

Patientinformation

Anala sjukdomar

Om sjukdomar kring ändtarmsöppningen

Denna grupp av sjukdomar omfattar bland annat hemorrojder, slemhinnesprickor, polyper, fistlar och hudflikar. Samtliga dessa kan ge symtom som smärta vid tarmtömning, blod i avföringen eller svårighet att hålla sig ren.

Hemorrojder

Hemorrojder är åderbräck i blodkärl i och kring ändtarmsöppningen. Det finns många behandlingsmetoder för hemorrojder varav operation är den mest omfattande. Vid operationen avlägsnas hud och slemhinna samt själva kärlnystanet. På kärlstjälken sätts ett stygn som sedan försvinner av sig själv. För att undvika infektion efter operationen lämnas såren öppna.

Slemhinnesprickor (fissurer)

Slemhinnesprickor uppstår oftast i samband med hård avföring. Sprickan är smärtsam och ger upphov till ett kramptillstånd i slutmuskeln. Krampen gör att sprickan läker sämre. Behandlingen går ut på att häva kramptillståndet. Det sker genom att läkaren tänjer på slutmuskeln medan du är nedsövd. Efter det släpper krampen och sprickan läker i de flesta fall. Ibland tvingas man göra ett andra ingrepp om sprickan inte läker. Läkaren går då in via ett litet snitt och skär av några fibrer i slutmuskeln för att krampen ska släppa.

Polyper

Polyper är små utväxter i eller utanför analöppningen. De kan utgöras av godartade tumörer i slemhinnan eller vara resttillstånd efter tidigare hemorrojder. Operationen innebär att förändringen skärs eller bränns bort. Såret lämnas öppet och läker på några veckor.

Fistlar

En fistel är en smal gång som leder från ändtarmen ut på huden bredvid ändtarmsöppningen. Den kan bildas som resttillstånd efter lokala infektioner i området. Operationen innebär att fisteln klyvs ut till huden. Därigenom bildas ett öppet sår som ska läkas från botten. I komplicerade fall behandlas fistlar med s k trådknytingsteknik, vilket ofta kräver flera ingrepp fram till läkning.

Hudflikar

Med hudflikar menas veckbildning i huden intill analöppningen. Operationen innebär att flikarna klipps eller skärs bort. Såren, som kan vara upp till några centimeter stora, lämnas öppna för att inte bli infekterade.

På operationsdagen

På operationsdagens morgon ska du duscha och ta ett lavemang innan du åker till sjukhuset. Lavemang finns att köpa receptfritt på apoteket (t ex Mikrolax, Klyx eller Toilax). Om du brukar vara hård i magen kan det vara bra att ta ett mildt mjukgörande avföringsmedel (t ex Laktulos) i några dagar före operationen.

Efter operationen

Att sköta magen

Det är viktigt att dricka mycket vätska, cirka 1 – 2 liter per dygn, samt att äta en fiberrik kost för att stimulera tarmen.

Första gången du ska ha avföring efter operationen kan det vara besvärligt. Det finns smärtstillande tabletter som är bra att ta i samband med toalettbesök. Du bör också ta tarmstimulerande medel, t ex Laktulos, för att inte bli hård i magen. Eventuellt recept får du på t ex Laktipex för att inte bli hård i magen.

Såret

Såret läker på 1 – 4 veckor beroende på typen av ingrepp. Enstaka gånger uppstår en mindre blödning från operationsområdet, vilket i regel inte kräver någon behandling.

Livsöring

Hemma sköter du såret genom att duscha med ljummet vatten morgon och kväll samt efter toalettbesök. Använd inte toalettpapper utan badda med mjuk handduk. Undvik mycket sittande, använd mjuk kudde när du måste sitta.

Sjukskrivning

Sjukskrivningstiden varierar med vilket arbete du har.

Återbesök

Eventuellt återbesök sker efter överenskommelse.

Komplikationer

Skulle det uppstå en kraftig blödning från tarmen ska du ringa 1177.

Vid andra problem, eller om du har några frågor, är du välkommen att ringa kirurgmottagningen, tel 010-435 34 00, knappval 2.